KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS BA
ZÁRÓVIZSGA
2024/2025-ös tanévtől

A záróvizsgán a hallgató két tételt húz, egyet az „A” tételsorból, valamint egyet a szakirányának megfelelő „B” tételsorból. A felelet célja, hogy a bizottság meggyőződjön arról, hogy a hallgató képes átlátni a közösségszervezés és a képzés szakirányainak főbb kérdéseit, integrálni a megszerzett ismereteket.

„A” TÉTELSOR
TÖRZSANYAG TÉTELEI

	A tétel címe	Kulcsszavak	Ajánlott szakirodalom és felhasználható források[1]
1.	**Tudományfilozófiai elméletek**	filozófia, tudomány, ismeretelmélet, közösség	• Fehér M. István (2012): A kerekded kör, avagy a filozófia nagyságáról és nyomorúságáról. In: Magyar Tudomány 2012. 9. sz. • Lyotard, Jean-Francois (1993). A posztmodern állapot. In: Habermas–Lyotard–Rorty: A posztmodern állapot. Századvég 1993. p 1-145p • Mire tanít a filozófia ma? In: Magyar Tudomány 2019. 2. szám. • Popper, Karl (1976). A társadalomtudományok logikája. In: Tény, érték ideológia. A pozitivizmus-vita a nyugatnémet szociológiában. Gondolat-Budapest, p. 279-301 • Sokal, Alan – Bricmont, Jean (2000). *Intellektuális imposztorok*. Typotext kiadó, Budapest.
2.	**A közösségi művelődés szervezeteinek és alapintézményeinek történeti és funkcionális változásai**	a művelődési otthonok négy generációja, magántér, köztér, népművelés, közművelődés, klubok, civil szervezetek, szabadművelődés, öntevékeny művelődés, közművelődés történeti szakmai orientációi	• Romsics Ignác (2000): Magyarország története a XX. században, Osiris, 206-222., 305-335., 359-376., 496-512., 590-599. oldal • Kósa László (2006). Magyar művelődéstörténet. Osiris. 353-372, 531-564, 565-674. oldal • Sári Mihály (2007). A kultúra intézményrendszereinek történeti-funkcionális változásai, PTE FEEK. 110-130. oldal • A művelődési otthonok négy generációja / Sári Mihály. – In: Tudásmenedzsment, (2. évf.) 1. sz. (2001)

3.	**Az élethosszig tartó tanulás paradigmájának megjelenése, terjedése**	Az LLL értelmezési lehetőségei; A paradigma megjelenése és térhódítása, nemzetközi (UNESCO, OECD, EU) és hazai szakpolitikai hatása, kapcsolódó stratégiák, intézkedések	• Kraiciné Szokoly M. (2004). Egész életen át tartó tanulás, felnőttoktatás, felsőoktatás – kihívások az ezredfordulón. https://epa.oszk.hu/02900/02940/00021/pdf/EPA02940_zmimuzsa_2006_1_016-024.pdf • Óhidy A. (2006). Lifelong learning – az oktatáspolitikai koncepciótól a pedagógiai paradigmáig. https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-pedagogiai-szemle/lifelong-learning-az-oktataspolitikai-koncepciotol-a-pedagogiai-paradigmaig • Halász Gábor (2009). Egész életen át tartó tanulás: az új oktatáspolitikai paradigma https://ofi.oh.gov.hu/egesz-eleten-tarto-tanulas-az-uj-oktataspolitikai-paradigma
4.	**Az élethosszig tartó tanulás hatásrendszere és támogatási lehetőségei**	Kompetenciaterületek értelmezése és fejlesztési lehetőségei; Tanulási helyzetek, a munkahelyi tanulás sajátosságai (az LLL támogatási lehetőségei szervezeti szinten)	• Tóthné Téglás Tünde (2016). Kompetencia vállalati, munkavállalói és felsőoktatási szemmel http://kgk.uni-obuda.hu/sites/default/files/29_Tothne-Tunde.pdf • A TANÁCS AJÁNLÁSA (2018. május 22.) az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=SV • Stéber Andrea–Kereszty Orsolya (2018). A munkahelyi tanulás támogatási formái – a tudásmenedzsment szerepe. Az elméleti kutatások kritikai elemzése https://www.researchgate.net/profile/Orsolya-Kereszty/publication/326654683_A_munkahelyi_tanulas_tamogatasi_formai/links/5b5b1a5f458515c4b24b6dd8/A-munkahelyi-tanulas-tamogatasi-formai.pdf
5.	**Az emberi erőforrások jelentősége a szervezetben**	Emberi erőforrások, emberi erőforrások szervezeti és közösségi szerepe, az emberi erőforrások biztosítása és fejlesztési lehetőségei.	• Karoliny – Poór (2003). Személyzeti/emberi erőforrás menedzsment kézikönyv. KJK-Kerszöv, Budapest. https://mersz.hu/dokumentum/YOV1682__1/ • Gyökér Irén (1999). Humánerőforrás menedzsment. Műszaki Kiadó – Magyar Minőség Társaság, Budapest.

			• Nemeskéri Gyula – Fruttus István Levente (2001). Az emberi erőforrás fejlesztésének módszertana. Ergofit Kft. Budapest.
6.	**Közösségi művelődés intézményrendszere és alapszolgáltatásai napjainkban. Egy választott alapszolgáltatás vagy intézmény bemutatása**	közösségi színterek, közművelődési intézmények típusai, művelődő közösségek, közművelődési alapszolgáltatások	• B. Hegedűs és mások (szerk. 2018). Útmutató a közművelődési szakterület megújult jogszabályi környezetének alkalmazásához. NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. Budapest. • 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről • 20/2018-as EMMI rendelet a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi színterek követelményeiről
7.	**A személyközi kommunikáció szerepe a közösségekkel végzett szakmai tevékenységekben**	kommunikáció fogalma, szintjei, alapfunkciói, kommunikációs modellek, infokommunikációs technológiák alkalmazásának előnyei és hátrányai	• Forgó S. (2011). A kommunikációelmélet alapjai. Eger: EKTF. https://dtk.tankonyvtar.hu/bitstream/handle/123456789/8784/03_a_kommelmelet_alapjai.pdf?sequence=1&isAllowed=y • Rosengren, K. E. (2004). Kommunikáció. Budapest: Typotext Kiadó. http://communicatio.hu/oktatasisegedanyagok/konyv/rosengren_kommunikacio/rosengren_kommunikacio.PDF • Borgulya Á., Somogyvári M (2016). Kommunikáció az üzleti világban. https://mersz.hu/dokumentum/dj184kauv__1/
8.	**Közösségfejlesztés elméleti és gyakorlati kérdései**	Közösség, közösségelmélet, társadalmi részvétel, társadalmi tőke elméletek, közösségfejlesztési beavatkozás, közösségfejlesztési folyamat, világrendszer-elmélet	• Füzér Katalin (2015). A bizalom társadalomelmélete és a társadalmi tőke szociológiaelmélete. Századvég, 20(78), 5–16. • Arapovics Mária (szerk.): A közösségfejlesztés és a kulturális közösségfejlesztés gyakorlata. Módszertani útmutató, gyakorlati kézikönyv. SZMN-OSZK-NMI, 2019 https://cselekvokozossegek.hu/wp-content/uploads/K%C3%B6z%C3%B6ss%C3%A9gfejleszt%C3%A9s_crop_webre-1.pdf • Vercseg Ilona (2020). Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és közösségi munka gyakorlatának elmélete. Parola füzetek, Budapest.

			https://tatk.elte.hu/dstore/document/1564/Vercseg_Közösség%20és%20részvétel.pdf • Vercseg Ilona (2018). Közösségelmélet. Parola Füzetek. Budapest https://kofe.hu/parola/wp-content/uploads/Parola_Fuzetek/2018%20-%20Vercseg%20Ilona%20-%20Kozossegelmelet.pdf • Kovács Edit (2017). Közösségfejlesztői szerepfelfogások és munkamódok közösségeket érintő radikális mértékű változásokban. Parola Füzetek. Budapest https://kofe.hu/parola/wp-content/uploads/Parola_Fuzetek/2017%20-%20KovacsEdit%20-%20Kozossegfejlesztoi%20szerepfelfogasok.pdf • Andorka Rudolf (2006). Bevezetés a szociológiába, Osiris kiadó, Budapest. • Reisinger Adrienn (2009). Részvételi demokrácia és társadalmi részvétel-elméleti megközelítések. Civil Szemle http://www.civilszemle.hu/wp-content/uploads/2020/02/21_Civil_Szemle_2009_4_web.pdf • Anthony P. Cohen (1985). The symbolic construction of communities, London, Routledge. • Francis Fukuyama (2022). A bizalom. Európa Kiadó, Budapest. • Ferdinand Tönnies (20024). Közösség és társadalom. Társadalomtudományi Könyvtár, Budapest • B. Erdős Márta – Nyers Szilvia (2018). Miben van az erőd? Oktatási segédanyag szociális szakemberek és közösségfejlesztők számára. Digitális Tankönyv.https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/13334/5.pdf?sequence=1&isAllowed=y • Immanuel Wallerstein (2010): Bevezetés a világrendszer-elméletbe, L'Harmattan
9.	**A nonprofit szektor kialakulásának története, jellemzői, jogszabályi környezete**	a nonprofit szektor kialakulása, értelmezése, szerepe, erősödése; a civil törvény, mint jogi szabályozó környezet	• Elméleti keretek. In: Nagy Ádám, Nizák Péter, Vercseg Ilona (2014). CIVIL TÁRSADALOM-NONPROFIT VILÁG. Kiadó: Új Ifjúsági Szemle Alapítvány. 13-37. https://mek.oszk.hu/18600/18693/18693.pdf • Márkus Edina (2016): Amikor a harmadik az első. A civil szektor többféle nézőpontból. http://mek.oszk.hu/16400/16430/16430.pdf • Arapovics Mária (2011). A közösség tanulása. ELTE Az élethosszig tartó Művelődésért Alapítvány, Budapest. http://www.muvelodesert.hu/sites/default/files/attach/akozossegtanulasa.pdf

			• 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról https://njt.hu/jogszabaly/2011-175-00-00 Önkéntes szemle egy választott tanulmánya
10.	**Az önkéntes tevékenység szerepe a tanulásban, valamint az ön – és szervezeti fejlesztésben**	önkéntesség fogalma, és jogszabályi háttere, az önkéntes tevékenységek típusai, nemzetgazdasági jelentősége, az önkéntes tevékenységében rejlő tanulási és fejlesztési lehetőségek	• Csordás Izabella (szerk.) (2017). Gyakorlati útmutató intézményi önkéntes programok létrehozásához és működtetéséhez. 203 p. Szentendre: Szabadtéri Néprajzi Múzeum, 2017. https://cselekvokozossegek.hu/wp-content/uploads/CSK_utmutato_onkentesseg_online.pdf • Önkéntes Központ Alapítvány: *Mi az önkéntes portfolió?* http://www.onkentes.hu/cikkek/kompetencia-portfolio • 2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről1 https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=a0500088.tv&targetdate=&printTitle=2005.+%C3%A9vi+LXXXVIII.+t%C3%B6rv%C3%A9ny • Ponyi-Arapovics-Bódog (szerk.): Magyarországi múzeumok, könyvtárak és közművelődési intézmények reprezentatív felmérése. Budapest. 2019. Önkéntesség: 2.6; 3.6;4.6. fejezetek: 43-48, 88-92., 131-135. cselekvokozossegek.hu/tudastar/kutatasi-jelentesek
11.	**Az EU alapműködése és döntéshozatali rendszere**	A szakterületet befolyásoló legfontosabb közösségi döntések, prioritások stratégiák; Az EU szabályozási és ösztönző eszköztára a humánfejlesztés területén; Pályázati rendszerek felépülése, közösségi és hazai célok megjelenése, szervezeti szintű hatások	• EP (2023). Az Erópai Unió működése https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/chapter/209/az-europai-unio-mukodese • Az Európai Unió - A szervezet és tevékenységei https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/715cfcc8-fa70-11e7-b8f5-01aa75ed71a1 • Halász Gábor (2012). Az oktatás az Európai Unióban - Tanulás és együttműködés. Mandátum.

12.	**Szubkultúrák és identifikáció a 21. századi társadalomban**	szubkultúrák és alternatív megközelítések, identitás, osztályhelyzet, interszekcionalitás	• Paul Willis (2000). Skacok. Budapest: ÚMK • Pierre Bourdieu (1996). Az iskolai kiválóság és a francia oktatási rendszer értékei. In: Meleg Cs. (szerk.): Iskola és Társadalom I., Pécs: JPTE, https://mek.oszk.hu/01900/01944/01944.pdf • Barna Emília (2018). Kultúra az intézményeken kívül? Szubkulturális termelés és „kúl kapitalizmus". Tranzitblog, 2018.04.03., http://tranzitblog.hu/barna-emilia-kultura-az-intezmenyeken-kivul-szubkulturalis-termeles-es-kul-kapitalizmus/ • Csányi Gergely – Kováts Eszter (2020). Túl az excelszemléletű feminizmuson – Az interszekcionalitás koncepcionális és politikai kihívásai ma. Társadalmi nemek tudománya 2020/1, https://ojs.bibl.u-szeged.hu/index.php/tntef/article/view/33941/33000 • Kacsuk Zoltán (2005). Szubkultúrák, poszt-szubkultúrák és neo-törzsek. A (látványos) ifjúsági (szub)kultúrák brit kutatásának legújabb hulláma. Replika, 53. sz. 91–110., https://www.replika.hu/system/files/archivum/replika%2053-06.pdfhttps://cselekvokozossegek.hu/wp-content/uploads/K%C3%B6z%C3%B6ss%C3%A9gfejleszt%C3%A9s_crop_webre-1.pdf
13.	**A csoport, csoportszerepek, csoportdinamika értelmezése a közösségekkel végzett szakmai tevékenységekben**	szerep, szerepelvárások, szerepkonfliktus, kiscsoport, csoportdinamika, csoportfejlődés	• Csepeli György (2014). Szociálpszichológia mindenkiben, Kossuth kiadó, Budapest. • Rudas János (2016). Csoportdinamika kezdőknek, haladóknak, kívülállóknak. Oriold és társai. Bp.

14.	**Közösségi művelődés 19. és 20. századi művelődés- és művészettörténeti alapjai**	klasszicizmus, romantika, 20. század eleji avantgarde mozgalmak, izmusok, művészeti ágak jellemzői	• Magyar Kódex - Magyarok a 20. században. (2001). Művészettörténet 205-2018. oldal. • Művelődéstörténet II. – Szerk.: B. Gelencsér Katalin (1998). Magyar Művelődési Intézet , Mikszáth Kiadó • Nemeskürty István (2000). Kis magyar művelődéstörténet. Szent István Társulat. Budapest • Bényei Miklós (1998). A nemzeti és polgári kultúra felé. Csokonai Kiadó. Debrecen. • Olvasókörök egykor és ma (2010). Hazai és határon túli olvasókörök a XVIII. századtól napjainkig / Nemes Erzsébet. – In: Könyvtári Levelező/Lap, (22. évf.) 7. sz. • Fővárosi kaszinók a 19. században / Novák Béla. – In: Budapesti negyed : lap a városról, (12. évf.) 4. sz. (2004) • Romsics Ignác (2000). Magyarország története a XX. században, Osiris.
15.	**Közösségszervezés művelődésszociológiai alapjai/aspektusai**	társadalmi struktúra, normák, értékek, kultúra szociológiai fogalma, társadalomtudományok emberképe, kulturális univerzálék	• Andorka Rudolf (2006). Bevezetés a szociológiába. Osiris, Budapest. 566-574. oldal. • Anthony Giddens (2003). Szociológia. osiris, Budapest. 59-85. oldal • Pierre Bourdieu, (1978). Különbségek és megkülönböztetések. In A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése. Gondolat. • Eric Hobsbawm: Tömeges hagyomány-termelés: Európa 1870-1914. • Girán-Ligeti (2000). Szociológiai alapismeretek. Comeius, Pécs.

Budapest, 2025.

---

[1] Az irodalomjegyzék ajánlás. A tételekhez a hallgató más / további irodalmakat is felhasználhat, pl. a képzés során az oktatóktól elektronikusan kapott tanulmányokat. Az irodalomjegyzékben szereplő internetes hivatkozások a 2020 február 4- i állapotot tükrözik